

HONORIUS TERTIVS

HONORIUS TERTIVS PONTIF. GENIIX. ANNO DOMINI MCCXVII.

Honorius III. Romanus, Centius antea vocatus, SS. Joannis, & Pauli tituli Pamphili. Creatus Pontifex die 1. Augusti, & coronatus die Dominico 9. ejusdem mensis Anno Domini 1216. Vixit annos 10. menses 8. Creavit Cardinales 13. Obiit Romae 15. Kalen. Aprilis 1227. Sepultus ante aram Presepii in Basilica S. Marce Majoris. Vacavit Sedes diem unum.

Confirmatio legum pro immunitate, libertate, & jurisdictione Ecclesiastica editarum, a Federico II. Romanorum Imperatore.

Eisdem leges approbavit Bonif. VIII. in cap. 7. inquisitionis 18. de Hæretic. in 6. cum clausula. Quatenus Dei & Ecclesia sancta sua honorem promoveant, & hæreticorum exterminium prosequantur, & statuta canonicis non obstant. At ipsum Federicum Imperatorem Pontif. iste coronavit, ut hic habetur in 3. §. Et leges idem Imp. promulgavit contra Hæreticos, que habentur inf. in const. 1. Innocent. IV. Sed postmodum a Pontificis & S. E. R. obedientia discessit, proptereaque excommunicatus fuit à Gregor. IX. & Innocent. IV. ut dicam inf. in ipsius Gregor. IX. const. 13. Rationabilis.

Alia de hac materia vide inf. in const. 4. Bonif. IX. Jus.

Elia A.D. 1120. HONORIUS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei.

Confirmatio de qua in rub. Has leges à Federico Romanorum Imperatore nostro charissimo pro utilitate omnium Christianorum editas, laudamus, & approbamus tanquam in æternam validitas.

§. 1. Et si quis ausu temerario, invidio humani generis suadente, quocumque modo has infringere tentaverit, indignationem Dei omnipotentis, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum, se noverit incursum, &c.

Sanctio contra inobedientes.

Sequitur tenor dictarum legum Federici II.

Has leges debet in sic. de Sen. & consuetud. post. Codic. & in quibusdam specialiter confirmatis lib. IV. & Clem. IV. ut habetur inf. in d. Jure. const. 9. ad extirpanda.

§. 2. Federicus Dei gratia Romanorum Imperator & semper Augustus, Marchionibus, Comitibus, quilibetque populo, quos clementie nostre regis Imperium, Saltem & gratiam.

§. 3. In die qua de manu facta esset tibi, nostri Summi Pontificis accepimus Imperii diademata, curamque ad Dei & Ecclesie sue honorem, quodam leges quas in presentia pagine jussimus renovari, per nos tuum nostrum Imperium publicam esse per Imperia, que his scriptis precipiendis mandamus, quatenus eas quicunque litteras in sup. districta & confregabiliter, & inconculsa servet, & sanctas de gas.

Ad decus & honorem Imperii, & ipsam Romanam Principis, nihil omnino magis videtur accedere, quam ut expurgatis quibusdam erroribus, & iniquis quorundam Senatus peccatis deliquit, de cetero Ecclesia Dei plena quiete vigeat, & secura gaudeat libertate. Sane adeo infidelium quorundam & injuriam iniquitas abundavit, ut non dubitent contra Apostolicam disciplinam, & factos Canones statuta sua infringere contra Ecclesiasticas personas, & Ecclesie libertatem. Cum ergo, dispositione divina favore, nihil velit Ecclesia, que nihil debet præter bonum appetere, quod nobis eodem consensu, & eadem non placet voluntate Nos Federicus Romanorum Imperator & semper Augustus, has editas lege irritamus & irrita nuntiamus omnia statuta & consuetudines, que Civitates, vel loca, Praefatos, Consules, vel quæcumque alia personæ, contra libertatem Ecclesie, vel Ecclesiasticas personas edere, vel servare, adversus Canonicas, vel Imperiales sanctiones præsumpserint. Et ea de capitalibus suis mandamus infra duos menses post hujus publicationem editi, penitus aboleri. Et si de cetero similia attentaverint, ipso jure decernimus esse nulla, & eos sua jurisdictione privatos, superiori protinus applicanda. Necnon locum ubi deinceps talia præsumpta fuerint, banno mille marcarum præcipimus subjacere. Potestates vero, Consules, Rectores, Statutarii, & scriptores dictorum Statutorum, necnon & Consilium locorum ipsorum, qui secundum statuta, vel consuetudines memoratas judicaverint, sunt ex tunc ipso jure infames. Quorum sententias & actus alios illegitimos præcipimus aliquatenus non tenere. Quod si per annum hujus nostre constitutionis inventi fuerint contemptores, bona eorum per totum nostrum Imperium mandamus impunè ab omnibus occupari. Salvis nihilominus aliis penis contra tales in generali Concilio promulgatis.

Item nulla potestas, vel persona, publica vel privata, collectas sive exactiones, angarias, Ecclesiis vel aliis piis locis, aut Ecclesiasticis personis imponere, aut invadere bona Ecclesiastica presumat. Quod si fecerint, & requisiti ab Ecclesia, vel ab Imperio, emendare contempserint, tripliciter refundant, & nihilominus banno Imperiali subjaceant, quod absque satisfactione debita nullatenus remittatur. Item quæcumque communitas, vel persona per annum in excommunicatione facta propter libertatem Ecclesie persistere, ipso jure Imperiali banno subjaceat, à quo nullatenus extirpatur, nisi prius ab Ecclesia absolutus fuerit.

Item statuimus ut nullus Ecclesiasticam personam in criminali questione vel civili, trahere ad iudicium seculari presumat, contra constitutiones Imperiales & canonicas sanctiones. Quod si fecerit actor à jure suo cadat, & iudicatum non teneat, & Juxta sit ex tunc iudicandi potestate privatus. Statuimus etiam, ut si quis Clericis vel personis Ecclesiasticis justitiam denegare præsumpserit, terribi requisiti jurisdictionem amittat.

Gazaros, Paratenos, Leonistas, Spononitas, Aenaldistas, Circucifos, & omnes hæreticos utriusque sexus quocumque nomine censeatur, perpetua damnatione infamie, diffidamps atque bannimus. Præcipientes ut bona talium

confi

Exordium

Lex 1. Damno omnium futurorum contra libertatem Ecclesiasticam & personarum Ecclesiasticas editarum & edentorum.

Aliam damnationem fecit Carolus IV. Imperator in B. n. IX. const. in rub. ubi notab.

Lex 2. Impositionem collectarum contra personas, & libertatem prædictas.

Lex 3. Et Ecclesiasticarum personarum institutionis in foro seculari.

Lex 4. Damnatio Hæreticorum cum confiscatione

Lex 1. In qua com-
fatione
id. infim
H. 9. Inno
Ad extir-
anda.

confiteatur, nec ad eius blasphemiam, neque ad illius quod s-
lii eorum ad successiones pervenire non possunt, cum
lange quavis sit eterna quam temporalem ostendere
debeat. Qui autem inventi fuerint sola suspitione
notabiles, nisi ad mandatum Ecclesie iuxta considera-
tionem suspitionis, ac qualiter personae propriam in-
nocentiam congrua purgatione monstraverint, tamquam
infames & banniti ab omnibus habeantur. Ita quod si
sic per annum manserint, ex tunc eos sicut hereticos
condemnamus.

Lex 3.
In qua
Terram
Rectoris
hereticorum
extirpanda
per
iuramentum.

Statimam tunc hoc edicto in perpetuum valituro, ut
Potestates, Consules, seu Rectores, quibuscumque fun-
guntur officiis, pro defensione fidei praestent publicè ju-
ramentum, quod de Terris suae jurisdictioni subiectis
universos hereticos ab Ecclesia denotatos, bona fide pro
viribus exterminare studebunt. Ita quodammodo quando-
cumque fuerit quis in potestatem, sive perpetuam vel
temporariam assumptus, hoc tenetur Capitulum jura-
mento firmare. Alioquin nec pro potestatibus, nec pro
consulibus habeantur, & eorum sententias irritas ex-
tunc decernimus & imanes.

Lex 6.
In qua
Terram
hereticorum
extirpanda
per
iuramentum.

Si vero dominus temporalis, requisitus & admonitus
ab Ecclesia, terram suam purgare neglexerit ab haeretica
pravitate, post annum à tempore admonitionis elapsum,
Terram illius ipsi exponimus Catholicis occupandam,
qui eam exterminatis haeticis, absque ulla contradi-
ctione possideant, & in fidei pietate conservent. Salvo
jure domini principalis, dummodo super hoc nullum
praestet obstaculum, nec aliquod aliud impedimentum
apponat. Eadem nihilominus lege servata contra eos,
qui non habent dominos principales.

Lex 7.
In qua
Terram
hereticorum
extirpanda
per
iuramentum.

Crederes praeterea, receptatores, defensores, & fauto-
res hereticorum bannimus, firmiter statuentes, ut si post-
quam quilibet talium fuerit ab Ecclesia excommunica-
tione notatus, satisfacere contempserit infra annum, ex
tunc ipso iure sit factus infamis, nec ad publica officia
seu consilia, vel ad eligendum aliquos ad huiusmodi, ne-
que ad testimonium admittatur. Sit etiam infestabilis, ut
nec testandi liberam habeat facultatem, nec ad haeredita-
tis successione accedat. Nullus praeterea ei super, quo-
cumque negotio, nec id ipse aliis respondere cogatur. Quod
si forte iudex extiterit, ejus sententia nullam habeat fir-
mitatem, nec causae alicuae ad ejus audientiam perferantur.
Si fuerit advocatus, ejus patrocinium nullatenus ad-
mittatur. Si tabellio, instrumenta per eum confecta nulli-
us penitus sint momenti. Navigia quocumque locorum
pervenierint, si quo casu contingenti rupta fuerint, vel
aliter ad terram pervenerint, tam navigia, quam navi-
gantium bona illis integre reserventur, ad quos specta-
bant antequam navigium illud periculum incurrisset.
Sublata omnium locorum penitus consuetudine, quae
huic adversatur sanctioni, nisi talia sint navigia quae pi-
raticam exercent pravitate, aut sint nobis, vel Chri-
stiano nomini inimica.

Lex 8.
In qua
Terram
hereticorum
extirpanda
per
iuramentum.

Transgressores vero hujus nostrae constitutionis bo-
norum suorum publicatione muldentur. Et si res exege-
rit, eorum audacia juxta mandatum nostrum modis aliis
compescatur.

Lex 9.
In qua
Terram
hereticorum
extirpanda
per
iuramentum.

Omnes peregrini & advenae liberè hospitentur ubi
velint, & hospitati, si testari voluerint, de rebus suis ordi-
nandi liberam habeant facultatem, quorum ordinatio in-
cuncta servetur. Si qui vero intestati decesserint, ad hos-
pitum nihil perveniat, sed bona ipsorum per manus Episcopi
loci tradantur haeredibus (si fieri potest) vel in pias
causas erogentur. Hospes vero si aliquid de bonis talium,
contra hanc constitutionem nostram habuerit, triplum
Episcopo restituat, cui visum fuerit assignandum, non
obstante statuto aliquo, seu consuetudine, seu privile-
giis, quae hactenus contrarium inducebant. Si qui autem
contra praesumpserint, eis de rebus suis testandi interdici-
mus facultatem, ut in eo puniantur, in quo deliquerint,
alias prout culpe qualitas exegerit puniendi.

Lex 10.
In qua
Terram
hereticorum
extirpanda
per
iuramentum.

Agricultores, & circa rusticationem occupati, dum vil-
lis insident, dum agros colunt, securi sint quacumque
parte Tetrarum, sicut nullus inveniatur tam audax, qui
personas, vel boves, agrorum instrumenta, aut si quid
aliud sit, quod ad operam rusticalem pertinet, invadere,

capere, aut violentur ab eis persequi. Si quis autem hu-
jusmodi statutum ausu temerario violare praesumpserit,
in quadruplum ablata restituet, si infamiam ipso iure in-
curerat, imperiali animadvertetur, si non infamatus quatuordecim.

Approbatio Ordinis B. Dominici in regula
S. Augustini

Illis Dominicus Sanctissimus Confessorum Ceterum ad-
scriptus & Constitutus fuit à Greg. IX. in huj. in
sua const. 8. Pius. B. in hoc Ordo à Sede Apost. unice
alios Ordines Mendicantium approbatus fuit, illis-
que praedixit, ut in Pij 7. const. 71. Divina, ubi
notabo. Ad aliosque gratis donatus fuit, ut inf. in
const. 11. & 12. Clem. IV. Providentia & Ordinis, &
const. 4. Bonif. VIII. Ad augmentum, & huius in
const. 7. Greg. XI. Virtute, & const. 7. Sixt. IV. Re-
gimini, & alia Const. 19. Sacri, & Pii 7. const. 11. Dum
ad uberes, cum illis nos.

Idem Ordo verè de Mendicantibus declatur à Pio V.
inf. in sua const. 44. Romanus. Eiusque Praelati late
dispensant cum suis Fratribus, ut in alia eius const.
132. Romani. Clemens VIII. habitum Ordinis praefi-
nivit in const. 104. Ex injuncto. Et ambitum prohi-
bit in const. 7. Religiosos. Habet idem Ordo Sorores
& Fratres Tertii Ordinis, de quibus vide in const. 1.
Innocent. VII. Sedis, ubi notabo.

Contra extrahentes, seu permittentes ut extrahantur li-
bri, aut quaterni, vel folia manuscripta à Bibliothecis
Fratrum dicti Ordinis excommunicationem, & alias
poenas statuit S. D. N. Urb. VIII. ut in const. 54. Cum
sicut, inf. tom. 4. Et quomodo valeant dicti Fratres pri-
vatim tractare de Conceptione B. Virginis Mariae, vide
ad Greg. XV. Const. 29. Sanctissimus, d. tom. 4.

HONORIVS EPISCOPI, Edita A. D.

Servus Servorum Dei; Dilectis filiis Dominico Priori
Sancti Romani Tolosensis, ejusque fratribus tam presen-
tibus quam futuris regularem vitam professis. Salutem, &
Apostolicam benedictionem.

Religiosam vitam eligentibus Apostolicum convenit Exordium
adesse praesidium, ne forte cujlibet temeritatis in-
cursum aut eos à proposito revocet, aut robur (quod ab-
sit) facta Religionis infringat.

§. 1. Ea propter dilecti in Domino filii, vestris justis
postulationibus elementer annuimus, & Ecclesiam S.
Romani Tolosensis, in qua divino mancipati estis ob-
sequio, sub B. Petri & nostra protectione suscipimus, &
praesentis scripti privilegio communimus. In primis si-
quidem statuente, ut Ordo Canonicus, qui secundum
Deum & B. Augustini regulam in eadem Ecclesia institu-
tus esse dignoscitur, perpetuis ibidem temporibus invio-
labiliter observetur.

Approbatio
Ordinis S.
Dominici

§. 2. Praeterea quascumque possessiones, quacumque
bona eadem Ecclesia impraesentiarum juste & canonice
possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largi-
tione Regum, vel Principum, oblatione fidelium, seu aliis
justis modis praestante domino poterit adipisci, firma vo-
bis vestrisque Successoribus, & illibata permaneant.

Facultas
quacumque
bona possi-
dendi.

§. 3. In quibus haec propriis duximus exprimenda
vocalibus, scilicet locum ipsum in quo praefata Ecclesia
sita est, cum omnibus pertinentiis suis. Ecclesiam de
Prulliano, cum omnibus pertinentiis suis. Villam de Caf-
senolio, cum omnibus pertinentiis suis. Ecclesiam S. Ma-
riae de Lescuta, cum omnibus pertinentiis suis. Hospitale
Tolosanen. quod dicitur Arnaldi Berardi, cum omnibus
pertinentiis suis. Ecclesiam S. Trinitatis de Lobens, cum
omnibus pertinentiis suis. Decimas à Venerabili fratre
nostro Fulcone Tolosanseni Episcopo, de assensu Capi-
tuli sui vobis pia & provida liberalitate concessas, prout
in eorumdem litteris plenè continetur.

Specificatio
quorundam
locorum &
decimas.

§. 4. Sanè novallium vestrorum, quae propriis mani-
bus vel sumptibus colitis, sive de vestrorum animalium
nutrimentis, nullus à vobis decimas exigere, vel extor-
quere praesumat.

Exempti à
Decimis.

HONORIVS TERTIVS.

Parulas recipiendi ad Ordinem.

Prohibitio indo discendi.

Parochiales Ecclesias tenendi.

Prohibitio imponendi Ordini novae exactiones.

Licentia petendi Christum, &c. ab Ordinariis, & deinde ab aliis.

Mortuosque in Ec. lesis Ordinis sepeliendi.

Declarationis vide infra, in conf. 7. Sixti IV. Regimini.

Licentia credendi alium Priorem obente B. Domini.

Approbatio immunitatis Ecclesie Telesanae. Sanctis in Ordinis perturbatores.

Benedictio pro opus conservatoribus.

Papa subscriptio. Cardinalium subscriptio.

§. 5. Liceat quoque vobis, Clericos vel Laicos, liberos & absolutos, de saeculo fugientes, ad conversionem recipere, & eos absque conditione aliqua retinere.

§. 6. Prohibemus in super, ut nulli fratrum vestrorum, post factam in Ecclesia vestra professionem, fas sit sine Prioris sui licentia, de eodem loco, nisi auctoritate Religio- nis obtentu discedere. Illi tamen verò absque communi litterarum vestrarum cautione, nullus audeat retinere.

§. 7. In parochialibus verò Ecclesiis quas habetis, liceat vobis Sacerdotes eligere, & Diocesano Episcopo presentare, quibus, si idonei fuerint, Episcopus curam animarum committat, & ei de spiritualibus, vobis verò de temporalibus, debeant respondere.

§. 8. Statuimus praeterea ut nulli liceat Ecclesiae vestrae novas & indebitas exactiones imponere, aut in vos vel praedictam Ecclesiam vestram, sine manifesta & rationabili causa, excommunicationis vel interdicti sententias promulgare. Cum autem generale interdictum terrae fuerit, liceat vobis clausis janis, exclusis excommunicatis & interdictis, non pulsatis campanis, suppressa voce, divina officia celebrare.

§. 9. Christum vero & Oleum sanctum, consecrationes Altarium, seu Basilicarum, ordinationes Clericorum, qui ad sacros ordines facti, & promovendi, a Diocesano suscipiatis Episcopo, si quidem Catholicus fuerit, & gratiam & communionem Sacrosanctae Romanae Sedis habuerit, & ea vobis voluerit sine pravitate aliqua exhibere. Alioquin liceat vobis quemcumque malueritis Catholicum adire Antistitem, gratiam, & communionem Apostolicae Sedis habentem, qui nostram praeterea auctoritate vobis quod postulatis, impendat.

§. 10. Sepulturam quoque in loci liberam esse decernimus, ut eorum devotioni & extremae voluntati, qui se illic sepeliri delibetaverint (nisi forte excommunicati, vel interdicti sint) nullus obstat. Salva tamen iustitia illarum Ecclesiarum, a quibus mortuorum corpora assumuntur.

§. 11. Obeunte verò te nunc ejusdem loci Priore, vel tuorum quolibet successorum, nullus ibi qualibet subreptionis astutia seu violentia praeponat, nisi quem fratres communi consensu, vel fratrum pars majoris & sanioris consilii, secundum Deum, & B. Augustini regulam praesentem eligendum.

§. 12. Libertates quoque & Immunitates antiquas, & rationabiles consuetudines, Ecclesiae vestrae concessas, & hactenus observatas, ratas habemus, & eas perpetuis temporibus illibatas permanere sancimus.

§. 13. Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat praefatam Ecclesiam temere perturbare, aut ejus possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuire, seu quibuscumque vexationibus fatigare, sed omnia integra conserventur, eorum pro quorum gubernatione, & sustentatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura, salva Sedis Apostolicae auctoritate, & Diocesani Episcopi canonica iustitia. Si qua igitur in futurum Ecclesiastica secularive persona hanc nostrae constitutionis paginam sciens contra eam temere venire tentaverit, secundò tertiove commonita, nisi reatum suum congrua satisfactione correxerit, potestatis, honorisque sui careat dignitate, reamque se divino iudicio existere de perpetua iniquitate cognoscat, & a sacratissimo corpore, ac sanguine Dei & Domini Redemptoris nostri Jesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subjaceat.

§. 14. Cunctis autem eidem loco sua jura servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus & hic fructum bonae actionis percipiant, & apud districtum iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen, Amen.

Ego Honorius Catholicae Ecclesiae Episcopus subscripsi. Ego Nicolaus Tusculanensis Episcopus. Ego Guido Prænestin. Episcopus. Ego Ugolinus Hostiensis & Velletrensis Episcopus. Ego Pelagius Albanensis Episcopus. Ego Cinthus tit. S. Laurentii in Lucina Presb. Card. Ego Leo tit. S. Crucis in Hierusalem Presb. Card. Ego Robertus tit. S. Sixti in monte Caelio Presb. Card. Ego Stephanus Basilicæ xii. Apostolorum Presb. Card. Ego Gregorius tit. S. Anastasii Presb. Card.

Ego Petrus tit. S. Laurentii in Damaso Presb. Card. Ego Thomas tit. S. Sabinae Presb. Card. Ego Guido & Nicolai in Carcere Tulliano Diac. Card. Ego Octavianus SS. Sergii & Bacchi Diac. Card. Ego Joannes SS. Cosmae & Damiani Diac. Card. Ego Gregorius S. Theodori Diac. Card. Ego Raynerius S. Mariae in Colinedin Diac. Card. Ego Romanus S. Angeli Diac. Card. Ego Stephanus S. Adriani Diac. Card.

Datum Romae, apud S. Sabinam, per manum Raynerii Prioris S. Fridiani Lucanae Diocesis, S. R. E. Vicecancellarii, xi. Kal. Januarii, Indictione 5. Incarnationis Dominicae Anno 1216. Pontific. verò D. Honorii Papae III. A. P.

Dat. P. An. die 23. Novemb.

Quod Fratres Ordinis Carthusiensis ab eorum solitudine per neminem distrahantur, vel testimonium ferre, juramentumve calumniae subire compellantur.

III.

Hunc ordinem approbatum vide supra in consuet. 7. Alex. III. Cum vos. fol. 64. ubi alia notant.

HONORIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Venerabilibus fratribus, Archiepiscopis, & Episcopis, in quorum Diocesis sunt domus Carthusien. Ordinis constituta, Salutem, & Apostolicam benedictionem.

Edita A. D. 1218.

Cum dilecti filii Fratres Carthusiensis Ordinis, accipitis pennis columbae in mentis solitudinem evolarint, illicque pro suis, & aliorum peccatis gemendis in ara cordis, maceratis carnalibus desideriis, holocaustum offerentes Domino semetipsos, ne pedes quos laverant cogantur iterum inquinare, fraternitati vestrae per Apostolica scripta mandamus, quatenus quilibet vestrum Patrochianos suos, qui eos praesumpserint temere molestare, ut super hoc eis debitam satisfactionem impendant, monitione praemissa, per censuram Ecclesiasticam, appellatione remota compellat.

Nemo Carthusianus ad impedi-

§. 1. Et quoniam iidem, ut credimus, ad calumniam projecterunt, auctoritate praesentium inhibemus, ne quis Priores, seu fratres Ordinis memorati subire compellat calumniam juramentum, nec iidem ad ferendum testimonium cogantur inviti.

Vide ad rescriptum. cum. au. calumnia. juramentum subendum compellat. Dat. P. An. die 9. Feb.

Datum Lateran. Quinto Idus Februarii, Pontificatus nostri Anno Secundo.

Quod Ecclesia S. Joannis in Laterano de Urbe, centenaria gaudeat praescriptione, sicut Ecclesia Romana.

IV.

Eandem sanctionem edidit Greg. IX. die 23. Aprilis 1227: quam praeterea, tanquam eadem ferre ad verbum continentem.

Hanc Ecclesiam super omnes Urbis, & Orbis Ecclesias praestare, aliaque indulta habere, notabo infra in cons. I. Greg. XI. Super.

HONORIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Dilectis filiis Priori, & Conventui Lateran. Salutem, & Apostolicam benedictionem.

Edita A. D. 1221.

Sedis Apostolicae circumspectio, quae circa omnes Ecclesias suae providentiae consuevit adhibere cautelam, illarum indemnitate propensiori debet studio praecavere, quae ipsi tanquam membra capiti cohaerentes, specialis sibi necessitudinis vinculo sunt astrictae.

Exordium.

§. 1. Inde est, quod cum Lateranensis Ecclesia speciale membrum Apostolicae Sedis existat, statuimus, & sancimus, ut sicuti contra Romanam Ecclesiam, non nisi centenaria currit praescriptio, secundum Constitutiones Canonicas, & legitimas sanctiones, ita quoque ipsi Ecclesiae minoris temporis praescriptio non obstat. Nulli ergo omnino, &c. Si quis autem, &c.

Privilegium centenaria praescriptio nis.

Dat. Lat. Nono Kal. Maii, Pontific. nostri Anno Quinto. Approbatio

Dat. P. An. die 23. Apr.

V. Approbatio Regule & Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci.

Iste Franciscus Sanctorum Confessorum numero adscriptus fuit a Greg. IX. ut inf. in eius const. 2. Mira. Et tres Ordines instituit, & unicuique suam regulam constituit. Quorum primus Ordo est horum Fratrum Minorum, qui huius Regule strictam observantiam omisit, vixerunt iuxta privilegia absentia a Sede Apostolica, & nomen Conventualium sortiti sunt tempore Innoc. I. ut inf. in eius const. 7. Cum tanquam. Et multas d. Regule declarationes habuerunt, quas pratermissis, cum aliqua sint inter Extravagantes, & sunt comprehensa inf. in const. 13. Mar. V. cum generale, & in const. 103. Pii IV. Sedis. Prout & alia etiam sunt eorum reformationes ultra predictas Marini & Pii, nempe Pii V. in const. 61. Ad extirpandos, & const. 66. Illa nos. Et ex istis Conventualibus aliqui Eremita effecti sunt, qui Capuccini nuncupantur, ut inf. in const. 21. Clem. VII. Religionis. Nonnulli autem sunt reformati, de quibus vide in const. 68. Six. V. Apostolici. Multi vero redierunt ad observantiam d. prima Regule, & seorsum stant a Conventualibus, & dicuntur de Observantia, ut inf. in const. 6. Leon. X. Merentur, cum ibi not. Et ex istis etiam sunt plures, qui de strictiori Observantia dicuntur, licet predictorum de Observantia Pralatis subsint, ut inf. in const. 35. Clem. VII. In suprema, & in aliis Bullis ibi indicandis.

Alium & secundum Ordinem, Regulamque Sororum, seu Monialium instituit, de quibus vide infra in const. 12. Innoc. IV. Solet, & ibi notabo. Tertium vero Ordinem pro secularibus instituit, qui Tertiarii nuncupantur, de quibus vide infra in const. 2. Nicol. IV. Supra Montem, ubi pariter notabo. Sed ex his Tertiariis, Congregatio Regularium emanavit, ut infra in Leo. X. const. 42. Inter cetera, ubi videas.

Adde, quod istis Conventualibus, ut scilicet in mense, prima die non impedita festo novem lectionum, officium de ipso S. Francisco, prout in die festo ejusdem recitatur, recitare possint, indulget Paul. V. in Const. 102. Domini nostri, inf. tom. 3. Et eisdem ambitum interdixit idem Paul. in Const. 116. Admonemur, d. tom. 3. Et Collegium pro studentibus d. Conventualium in Insula Melivitana sub invocatione S. Antonii de Padua instituit idem Paul. in const. 121. In supereminenti, & aliud in Civitate Praga sub titulo S. Bonaventurae instituit Greg. XV. in const. 21. In supereminenti, inf. tom. 4. Demum dicti Conventuales in eorum Capitulo generali celebrato Anno 1625. multas ediderunt Constitutiones, quas Urbanas appellatas confirmavit S. D. N. Urb. VIII. Const. 88. Militantis, inf. tom. 4. De Capuccinis vero, & aliis tam de familia quam de Observantia, quam strictioris Observantiae, addam ad proprias utriusque Bullas.

Edita A. D. HONORIUS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei; Dilectis filiis, Fratri Francisco, & aliis fratribus de Ordine Fratrum Minorum, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Solet annuere Sedes Apostolica piis votis, & honestis spectentium desideriis favorem benevolum impartiri. Ea propter dilecti in Domino filii, vestris piis precibus inclinati, Ordinis vestri regulam a bonae memoriae Innocentio Papa praedecessore nostro approbatam, annotatam praesentibus, auctoritate vobis Apostolica confirmamus, & praesentis scripti patrocinio communitus. Quae talis est.

In Nomine Domini.

Incepti Regula, & Vita Fratrum Minorum.

CAP. I.

Regula & Vita Fratrum Minorum, haec est, scilicet Domini nostri Jesu-CHRISTI sanctum Evangelium observare vivendo in obedientia, sine proprio, & in castitate. Frater Franciscus promittit obedientiam, & reverentiam Domino Papae Honorio, ac Successoribus ejus, & intransibus, & Ecclesiae Romanae. Et alii fratres teneantur fratri Francisco, & ejus successoribus obedire.

CAP. II.

Si qui voluerint hanc vitam accipere, & venerint ad fratres nostros, mittant eos ad suos Ministros provinciales, quibus solummodo, & non aliis, fratres recipiendi licentia concedatur. Ministri vero diligenter examinent eos de fide Catholica, & Ecclesiasticis Sacramentis. Et si haec omnia credant, & velint ea fideliter confiteri, & usque in finem firmiter observare, & uxores non habeant, vel si habent, & Monasteria non intraverint uxores, vel licentiam eis dederint, ab Episcopo Diocesani Episcopi voto continentiae jam emisso, illius sint aetatis uxores, quod non possit de eis oriri, & dicant illis verbum sancti Evangelii, quod vadant, & vendant omnia sua bona, & ea studeant pauperibus erogare. Quod si facere non potuerint, sufficit eis bona voluntas. Et caveant fratres, & eorum Ministri ne solliciti sint de rebus suis temporalibus, ut liberè faciant de rebus suis quicquid Dominus inspiraverit eis. Si tamen consilium requiratur, licentiam habeant Ministri mittendi eos ad aliquos Deum timentes, quorum consilio bona sua pauperibus erogentur. Postea concedant eis pannos probationis, videlicet duas tunicas sine capucio, & cingulum, & brachas, & caparone usque ad cingulum, nisi eisdem Ministris aliud secundum Deum aliquando videatur. Finito vero anno probationis, recipiantur ad obedientiam, promittentes vitam istam, & Regulam semper observare. Et nullo modo licebit eis de ista Religione exire juxta mandatum Domini Papae. Quia secundum sanctum evangelium nemo mittens manum ad aratrum, & aspiciens retro, aptus est regno Dei. Et qui jam promiserunt obedientiam, habeant unam tunicam cum capucio, & aliam sine capucio, qui voluerint habere. Et qui necessitate coguntur, possint portare calcamenta. Et fratres omnes vestimentis vilibus induantur, & possint ea repeti de saccis, & aliis petis cum benedictione Dei. Quos moneo, & exhortor, ne despiciant, neque judicent homines, quos mollibus viderint vestimentis, & coloratis indutos, uti cibis, & potibus delicatis, sed magis uniusquisque judicet, & despiciat semetipsum.

CAP. III.

Clerici faciant divinum officium secundum ordinem Sanctae Romanae Ecclesiae, excepto psalterio, ex quo habere poterunt breviaria. Laici vero dicant vigintiquatuor Pater noster pro Matutino; pro Laudibus quinque. Pro Prima, Tertia, Sexta, Nona, pro qualibet illarum septem. Pro Vesperis autem duodecim; pro Completorio septem; & orent pro defunctis. Et jejunent a festo omnium Sanctorum usque ad Nativitatem Domini. Sanctam vero Quadragesimam, quae incipit ab Epiphania Domini usque ad continuos quadraginta dies, quam Dominus suo sancto Jejunio consecravit, qui voluntarie eam jejunat, benedicti sint a Domino, & qui nolunt, non sunt adstricti, sed aliam usque ad Resurrectionem Domini jejunent. Aliis autem temporibus non teneantur fratres nisi feria sexta jejunare: tempore vero manifestae necessitatis non teneantur fratres jejunio corporali. Consulo vero, moneo, & exhortor fratres meos in Domino JESU-CHRISTO, ut quando vadunt per mundum, non litigent, neque contendant verbis, nec alios judicent. Sed sint mites, pacifici, & modesti, mansueti, & humiles, honestè loquentes omnibus sicut decet. Et non debeant equitare, nisi manifesta necessitate cogantur. In quamcumque domum intraverint, primum dicant, Pax huic domui. Et secundum S. Evangelium de omnibus cibis, qui apponuntur eis liceat manducare.

CAP. IV.

Præcipio firmiter fratribus universis, ut nullo modo

Observantia Regula

De illi qui volunt vitam istam accipere, & qualiter recipi debeant. Quatuor declarationes vide in Mart. in v. cit. in rub. Et alia 17. De declarationibus sunt in d. Bulla Pii I. Ibid. cit.

De Divino Officio, & jejunio, & quomodo fratres debeant ire per mundum. Tres declarationes sunt in d. Bulla Mart. V. Et alia 17. sunt in d. Bulla Pii IV.

Quod fratres denarios

Tres non recipiant pecuniam. Tres declarationes sunt in eodem Bulla Martini V. & alia in d. Bulla Pii IV.

Modo laborandi. Una est declaratio in eodem Bulla Martini V. & alia in d. Bulla Pii IV.

Quod nihil approprient sibi fratres. & de elemosyna petenda. & de Fratrum infirmitate. Una est declaratio in d. Bulla Pii IV.

De Penitentia Fratrum peccantibus imponenda. Una est declaratio d. Martini V. & alia d. d. Pii IV.

Electio generalis Ministris Fratrum. & de Capitulo Pentecostes. Tres sunt declarationes d. Martini V. & alia supra d. Pii IV.

Prædicatibus. Quinque edidit declarationes Martini V. in d. Bulla, & alia in Bulla Pii IV. in Bulla præd.

A. Invisio

denarios, vel pecuniam recipiant, per se vel per interpositam personam. Tamen pro necessitatibus infirmorum, & aliis fratribus induendis per amicos spirituales, Ministri tantum, & Custodes sollicitam curam gerant secundum loca, & tempora, & frigidas regiones, sicut necessitati viderint expedire. Eo semper salvo, ut, sicut dictum est, denarios vel pecuniam non recipiant.

CAP. V.

Fratres illi, quibus gratia dedit Dominus laborandi, laborent fideliter & devotè, ita quod excluso otio animæ inimico, sanctæ orationis & devotionis spiritum non extinguant, cui debent cetera temporalia deservire. De mercede verò laboris pro se & suis fratribus necessaria corporis recipiant, præter denarios, vel pecuniam, & hoc humiliter, sicut decet servos Dei, & paupertatis sanctissimæ sectatores.

CAP. VI.

Fratres nihil sibi approprient, nec domum, nec locum, nec aliquam rem, sed tanquam peregrini, & advenæ in hoc sæculo, in paupertate & humilitate domino famulantes, vadant pro elemosyna confidenter. Nec oportet eos verecundari, quia Dominus pro nobis se fecit pauperem in hoc mundo. Hæc est illa altissimæ paupertatis, quæ vos charissimos fratres suos, hæredes & Reges Regni Cælorum instituit, pauperes rebus fecit, virtutibus sublimavit. Hæc sit portio vera quæ perducit in terram viventium, cui dilectissimi fratres totaliter inhærentes, nihil aliud pro nomine Domini nostri in perpetuum sub cælo habere velitis. Et ubicumque sunt, & se invenerint Fratres, ostendant se domesticos invicem inter se, & securè manifestet unus alteri necessitatem suam. Quia si mater diligit & nutrit filium suum carnalem, quanto diligentius quis debet diligere, & nutrire fratrem suum spirituale? Et si quis eorum in infirmitate ceciderit, alii fratres debent ei servire, sicut velent sibi servir.

CAP. VII.

Si qui fratrum instigante inimico mortaliter peccaverint, pro illis peccatis, de quibus ordinatum fuerit inter fratres, ut recurratur ad Ministros Provinciales, teneantur prædicti fratres ad eos recurrere quam citius poterunt sine mora. Ipsi verò ministri si Presbyteri sunt, cum misericordia injungant illis penitentiam. Si verò Presbyteri non sunt, injungi faciant per alios Sacerdotes Ordinis, sicut eis secundum Deum melius videbitur expedire. Et cavere debent, ne irascantur, & conturbentur propter peccatum alicujus, quia ira, & conturbatio in se & in aliis impediunt charitatem.

CAP. VIII.

Universi fratres unum de fratribus istius Religionis teneantur semper habere generalem Ministrum, & servum totius fraternitatis, & ei teneantur firmiter obedire. Quo decedente electio successoris fiat à Ministris provincialibus, & Custodibus in capitulo Pentecostes, in quo provinciales Ministri teneantur semper in simul convenire, ubicumque à generali Ministro fuerit constitutum. Et hoc semel in tribus annis, vel ad alium terminum majorem vel minorem, sicut à prædicto Ministro fuerit ordinatum. Et si aliquo tempore appareret universitati Ministrorum provincialium, & Custodum, prædictum Ministrum non esse sufficientem ad servitium, & communem utilitatem fratrum, teneantur prædicti fratres, quibus electio data est, in nomine Domini alium sibi eligere in Custodè. Post Capitulum verò Pentecostes possint, si voluerint & eis expedire videbitur, eodè anno in suis Custodiis semel fratres suos ad Capitulum convocare.

CAP. IX.

Fratres non prædicent in Episcopatu alicujus Episcopi, cum ab eo illis fuerit contraditum. Et nullus fratrum populo penitus audeat prædicare, nisi à Ministro generali hujus fraternitatis fuerit examinatus, & approbatus, & ab eo officium prædicationis sibi concessum. Monco quoque, & exhortor fratres, ut in prædicatione quam faciunt, sint examinata, & casta eorum eloquia, ad utilitatem & edificationem populi, annuntiando eis vitia, & virtutes, penam, & gloriã, cum brevitate sermonis, quia verbum abbreviatum fecit Dominus super terram.

CAP. X.

Fratres, qui sunt Ministri & servi aliorum fratrum, visi-

tent, & moneant fratres suos, & humiliter & charitative corrigant eos, non præcipientes eis aliquid, quod sit contra animam suam, & regulam nostram. Fratres verò, qui sunt subditi, recordentur, quod propter Deum abnegaverunt proprias voluntates. Unde firmiter præcipio eis, ut obediant suis Ministris in omnibus quæ promiserunt Domino observare, & non sint contraria animæ, & regulæ nostræ. Et ubicumque sunt fratres, qui scirent & cognoscerent se non posse regulam spiritualiter observare, ad suos Ministros debeant, & possint recurrere. Ministri verò charitative, & benigne eos recipiant, & tantam familiaritatem habeant circa ipsos, ut dicere possint eis, & facere sicut domini servis suis; nam ita debet esse, quod Ministri sint servi omnium Fratrum. Moneo quoque, & exhortor in Domino Jesu CHRISTO, ut caveant fratres ab omni superbia, vana gloria, invidia, avaritia, cura, & sollicitudine hujus sæculi, detractione, & murmuratione. Et non curent nescientes literas dilcere, sed attendant quod super omnia desiderare debent habere spiritum Domini & sanctam ejus operationem, orare semper ad Deum puro corde, & habere humilitatem, patientiam in persecutione, & infirmitate, & diligere eos, qui nos persequuntur, reprehendunt, & arguunt, quia dicit Dominus: Diligite inimicos vestros, & orate pro persecutoribus, & calumniatoribus vos. Beati qui persecutionem patiuntur propter justitiam, quoniam ipsorum est Regnum Cælorum: qui autem perseveraverit usque in finem, hic salvus erit.

CAP. XI.

Præcipio firmiter fratribus universis ne habeant suspecta consortia, vel consilia mulierum. Et ne ingrediantur Monasteria Monachatum, præter illos quibus à Sede Apostolica concessa est licentia specialis. Nec fiant compadres virorum, vel mulierum, ne hac occasione, inter fratres, vel de fratribus scandalum oriat.

CAP. XII.

Quicumque fratrum divina inspiratione voluerint ire inter Saracenos, & alios infideles, petant inde licentiam à suis Ministris provincialibus. Ministri verò nullis eundi licentiam tribuant, nisi eis quos viderint idoneos admittendum.

Ad hæc per obedientiam injungo ministris, ut petant à Domino Papa unum de Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, qui sit gubernator, & protector, & corrector istius fraternitatis, ut semper subditi, & subiecti pedibus ejusdem Sanctæ Ecclesiæ, stabiles in fide Catholica paupertatem, & humilitatem, & S. Evangelium Domini nostri Jesu CHRISTI, quod firmiter promissimus, observemus.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem, &c.
Dat. Laterani 3. Kal. Decemb. Pontif. nostri Anno 8.

Sequitur hic testamentum B. Francisci.

§. 1. Dominus dedit mihi fratri Francisco ita incipere facere penitentiam, quia cum essem in peccatis, nimis mihi videbatur amarum videre leproso, sed ipse Dominus conduxit me inter ipsos, & fecit misericordiam cum ipsis: & recedente me ab ipsis, id quod videbatur mihi amarum, conversum fuit mihi in dulcedinem animæ & corporis. Et postea parum steti, & exivi de sæculo.

§. 2. Et Dominus dedit mihi talem fidem in Ecclesiis, ut ita simpliciter adorarem & dicerem: Adoramus te sanctissime Domine Jesu CHRISTE, & omnes Ecclesias tuas, quæ sunt in toto mundo, & benedicimus tibi, quia per sanctam crucem tuam redemisti mundum.

§. 3. Postea dedit mihi Dominus & dat tantam fidem in Sacerdotibus, qui vivunt secundum formam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, propter ordinem ipsorum, quod si facerent mihi persecutionem, volo recurrere ad ipsos. Et si haberem tantam sapientiam quantum Salomon habuit, & invenire pauperulos Sacerdotes hujus sæculi in Ecclesiis in quibus inorantur, nolo prædicare ultra voluntatem ipsorum. Et ipsos & omnes alios volo timere, amare

me, & in fine. Novem declarationes d. Martini V. & alia quatuor, Pius IV.

Fratres non ingrediantur Monasteria Monachatum. Tres, sunt declarationes apud d. Martini V. & alia 7. apud d. Pii IV.

Quicumque fratrum divina inspiratione voluerint ire inter Saracenos, & alios infideles. Quoniam sit de d. Martini V. & alia duo Pii IV.

Ad hæc per obedientiam injungo ministris. De hoc vide infra Bullam 4. Greg. XI.

Sanctio personalis. D. P. A. S. de 29. Novemb.

Accessus ad Religionem

Oratoria Ecclesiæ.

Generatio sacerdotum.

& honorare sicut meos Dominos, & nolo in ipsos con-

Confirmatio

derare peccatum, quia filium Dei discerno in eis, & Do-

ominis & servorum

mini mei sunt, & propter hoc facio, quia nihil video cor-

Thologia

poraliter in hoc seculo de ipso altissimo Filio Dei, nisi

revelatio

sanctissimum Corpus, & sanctissimum Sanguinem suum quem ipsi recipiunt, & ipsi soli aliis administrant.

Confirmatio

§. 4. Et hæc sanctissima Myteria super omnia volo honorare & venerari & in locis pretiosis collocari.

Confirmatio

§. 5. Sanctissima nomina & verba ipsius, ubicumque invenero in locis illicitis, volo colligere, & rogo quod colligantur, & in locis honestis collocentur.

Confirmatio

§. 6. Necnon omnes Theologos, qui ministrant nobis verba Divina, debemus honorare, & venerari, sicut qui ministrant nobis spiritum, & vitam.

Confirmatio

§. 7. Et postquam dedit mihi Dominus de fratribus, nemo ostendebat mihi quid deberem facere, sed ipse Dominus revelavit mihi, quod deberem vivere secundum formam sancti Evangelii, & ego paucis verbis simplicibus feci scribi.

Confirmatio

§. 8. Et Dominus Papa confirmavit mihi. Et illi qui veniebant ad recipiendum vitam istam, omnia quæ habere poteram, dabam pauperibus. Et eramus contenti tunica, intus & foris repectata, qui volebant, & cingulo, & brachiis.

Confirmatio

§. 9. Officiam dicebamus nos Clerici secundum alios Clericos. Laici dicebāt Pater noster, & satis libeter manebamus in Eccles. & eramus idiotæ & subditi omnibus.

Confirmatio

§. 10. Et ego manibus meis laborabam, & volo laborare, & omnes alii fratres mei firmiter volo quod laborarent de laboritio, quod pertinet ad honestatem. Et qui nesciunt, discant, non propter cupiditatem recipiendi pretium laboris, sed propter bonum exemplum, & ad repellendum otiositatem.

Confirmatio

§. 11. Et quando non daretur nobis pretium laboris, recurramus ad mensam Domini petendo elemosynas ostiatim.

Confirmatio

§. 12. Salutationem mihi Dominus revelavit ut dicetemus, Dominus det tibi pacem.

Confirmatio

§. 13. Caveant sibi fratres, ut Ecclesias & habitacula, quæ pro ipsis construuntur, penitus non recipiant, nisi essent sicut decet sanctam paupertatem, quam in regula promissimus observare, semper ibi habitantes sicut peregrini & advenæ.

Confirmatio

§. 14. Præcipio firmiter per obedientiam fratribus universis, quod ubicumque sunt, non audeant petere aliquam literam in curia Romana, per se, vel per interpositam personam, neque pro Ecclesia, neque pro aliquo loco, neque sub spe prædicationis, neque pro perleutione suorum corporum, sed ubicumque non fuerint recepti, fugiant in aliam terram ad faciendam penitentiam cum benedictione Dei.

Confirmatio

§. 15. Et firmiter volo obedire Ministro generali hujus fraternitatis, & illi Guardiano, quem sibi placuerit mihi dare. Et ita volo esse captus in manibus ejus, ut non possim ire vel facere contra voluntatem suam, quia Dominus meus est.

Confirmatio

§. 16. Et quamvis sim simplex & infirmus, tamen volo semper habere Clericum, qui mihi faciat officium sicut in regula continetur. Et omnes alii fratres teneantur per obedientiam obedire Guardianis suis, & facere officium secundum regulam.

Confirmatio

§. 17. Et qui inventi essent, quod non facerent officium secundum regulam, & vellent alio modo variare, aut non essent Catholici, omnes fratres ubicumque sunt teneantur per obedientiam, quod ubicumque invenerint aliquem ipsorum, proximiori Custodi illius loci, ubi ipsum invenerint, debeant præsentare, & Custos teneatur per obedientiam ipsum custodire fortiter, sicut hominem in vinculis die noctuque, ita quod non possit eripi de manibus suis, donec repræsentet eum in manibus sui Ministri. Minister verò teneatur per obedientiam mittere eum per tales fratres, qui die noctuque custodiant eum sicut hominem in vinculis, donec repræsentet eum coram domino Hostiense, qui est dominus protector & corrector istius fraternitatis.

Confirmatio

§. 18. Et non dicant fratres, hæc est alia regula, quia hæc est recordatio, admonitio, & exhortatio, & in eum teneantur, quod ego frater Franciscus parvulus vester facio vobis fratribus meis benedictis, propter quod regulam quam Domino promissimus, Catholicè observemus.

statuimus, quod ego frater Franciscus parvulus vester facio vobis fratribus meis benedictis, propter quod regulam quam Domino promissimus, Catholicè observemus.

non est nisi regula.

§. 19. Et Generalis Minister, & omnes alii Ministri, & Custodes, teneantur per obedientiam in istis verbis non addere vel minuered, sed hoc scriptum semper habeant juxta regulam, & in omnibus Capitulis, quæ faciunt, quando legunt Regulam, legant & ista verba. Et omnibus fratribus meis Clericis & Laicis præcipio firmiter per obedientiam, ut non mittant glossas in Regula, nec istis verbis dicendo, ita volunt intelligi, sed sicut dedit mihi Dominus simpliciter & purè dicere & scribere Regulam, & ista verba, ita simpliciter & purè sine glossa intelligatis, & cum sancta operatione observetis usque in finem.

Hoc etiam fecit Mar. P. Ita in rub. Prohibitio glossandi hanc regulam.

§. 20. Et quicumque hæc observaverit, in cælo repleatur benedictione altissimi Patris cælestis, & in terra repleatur benedictione Filii sui, cum sanctissimo Spiritu Parachito, & omnibus virtutibus sæculorum, & omnibus sanctis.

Benedictio eam observantibus.

Et ego frater Franciscus parvulus vester, & servus quantumcumque possum confirmo vobis intus & foris istam sanctissimam benedictionem. Amen.

Subscriptio B. Francisci.

Exemptio Ordinis Cisterciensis, Monachorum S. Benedicti, à solutione decimarum.

Vh

Approbatum hoc indultum à Mart. V. inf. in ejus const. 8. Militanti. Et ampliatur ab Innoc. VIII. in const. 9. Ad Rom. & Pio V. in const. 41. Essi mendicantium.

Alia hujus Ordinis privilegia attende in Constitutionibus Pontificis, quas tibi indica vi supra in const. 1. Paschal. II. fol... Desiderium, ubi plene notavi. Et de hoc Ordine habes hujus Honor. III. dispositiones alias, in cap. 3. de Statu Monachorum.

HONORIUS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei: Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, & Episcopis, ac dilectis filiis Abbatibus, Prioribus, Decanis, Archidiaconis, Officialibus, & aliis Ecclesiarum Prælati, ad quos ista littera pervenerint, Salutem & Apostolicam Benedictionem.

Edita A. D. 1224.

Um Abbates Cisterciensis Ordinis tempore Concilii generalis, ad communionem felicitis mem. Innocentii Papæ prædecessoris nostri statuerint, ut de cætero fratres ipsius Ordinis, ne occasione privilegiorum suorum Ecclesiæ ulterius gravaretur, de alienis terris, & ab eo tempore acquirendis, si eas propriis manibus, aut sumptibus colerent, decimas persolveret Ecclesiis, quibus ratione prædiorum antea solvebantur, nisi cum eisdem Ecclesiis aliter decer nerent componendū, idem prædecessor noster, quia sperabat, ut Ecclesiarum Prælati promiores & efficaciores existerent ad exhibendū eis de suis malefactoribus justitiæ complementum hujusmodi, ratum habens & gratum, hoc ipsum ad alios regulares, qui gaudent similibus privilegiis, extendi voluit & mandavit.

Ordo Cisterciensis sicut ab exemptionem Innoc. III. de crevit solve re decimas de terris acquirendis, iis Ecclesiis quibus antea solvebantur. Ista communitio, & ordinis statuti, referuntur ab Innoc. III. in c. promul. de Decim. Prælati autem Ecclesiarum, diversimoda ordinem molestiarum super solutione decimarum.

§. 1. Sed quod dolentes referimus in contrarium res est verba, quia sicut ex allata querela Abbatum ipsius Ordinis frequenter audivimus, nonnulli Ecclesiarum Prælati, & alii Clerici, eorum privilegia temerè contemnentes, & contendentes malitiosè ipsorum pervertere intellectum, eos multipliciter inquietant. Nam cum sit ipsum indultum, ut de novalibus, quæ propriis manibus, aut sumptibus excolunt, sive de hortis, virgultis, & piscationibus suis, vel de suorum animalium nutrimentis, nullus ab eis decimas exigere vel extorquere præsumat, quidam perverso intellectu confecto, dicentes quod non possunt intelligi, nisi de his quæ sunt ante dictum Concilium acquisita, ipsos super his multiplicitè exactione fatigant.

Hic idcirco per litteras exemptionem à decimis ordinis concedit.

§. 2. Nos igitur eorum quieti paternæ sollicitudine providere volentes, universitati vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatenus Abbates & fratres ejusdem Ordinis à præstatione decimarum, tam de possessionibus habitis ante Concilium memoratum, & de novalibus, sive

Confirmatio

ominis & servorum

Thologia

revelatio

Confirmatio

Confirmatio

Confirmatio

Confirmatio

Confirmatio

Confirmatio

Confirmatio

Confirmatio

Confirmatio

Confirmatio

Confirmatio

Confirmatio

Confirmatio

Confirmatio

Confirmatio

Confirmatio

Amplavit
Mar. V. cit.
in rub.

D. P. A. die
9. Novemb.

sive ante, sive post idem Concilium acquisitis, quæ propriis manibus, ac sumptibus excolunt, quàm de hortis, virgultis, piscationibus suis, ac de suorum animalium nutrimentis, singulis vestrum omnino serventur immunes.
Datum Lateran. 5. Idus Novembris, Pontificatus nostri Anno nono.

Sequitur aliam similes exemptionis concessio.

Edita A. D.
1227.

HONORIVS EPISCOPOS,
Servus Servorum Dei; Dilectis filiis Abbatibus & fratribus Cisterciensis Ordinis, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Exemptio à
solutione Decimarum.

Um aliquando cogente necessitate, vel utilitate propria requirente, terras vestras ante generale Concilium acquiritas, concesseritis aliis excolendas, ne pro eo quod de possessionibus post idem Concilium acquisitis, decimas solvitis, si ad manus vestras taliter concessæ redierint, à quoquam vexari possitis, ut nullus à vobis de hujusmodi terris, quæ ad vos taliter redierint, si eas manibus propriis, aut sumptibus colitis, occasione Concilii memorati, decimas exigere, vel extorquere præsumat, auctoritate presentium inhibemus. Nulli ergo, &c. Si quis autem, &c.

D. P. A. die
25. Decemb.

Datum Lateran. Septimo Kalend. Decembris Pontificatus nostri Anno nono.

VII. Canonizatio S. Laurentii Archiepiscopi Dublinensis, Regis ac Reginae Hiberniæ filii, ejusque relatio in numerum Sanctorum Confessorum, & festivitatis ejusdem præfinitio pro die 14. mensis Novembris quotannis celebrandæ.

HONORIVS EPISCOPOS,
Universis Christi fidelibus in Rothomagen. Provincia consociatis, Salutem & Apostolicam Benedictionem.

Omnipotens
Deus Ecclesiam suam à
principio miraculis illustravit, & virtutum fructus facit, darent.

Ineffabilis providentia Dei, congruentia singulis quibusque temporibus ordinate dispensans, in splendoribus Sanctorum Ecclesiam suam quasi ex utero genuit, dum eos in exordio ipsius nascentis Ecclesiæ crebra miraculorum coruscatione mirificans, & ipsorum miraculorum fulgore obtupefaciens gentes, ac prædestinatos in fide generans JESU-CHRISTI, in cujus hæc fieri nomine ac virtute videbant, ipsos filiorum adoptionis numero aggregavit.

Postea intermissis miraculis, suscitavit Doctores, qui fideles, & virtutum fructus facerent.

§. 1. Deinde crescente fidelium numero, & multitudine, populi vocati de tenebris, ambulantes juxta ipsius vaticinium in lumine Domini Dei sui, mirabilis dispensator in pluviam fulgura sua fecit, dum signis sive miraculis, quæ non erant jam fidelibus necessaria, intermissis, super novos populos Pastores qui eos pascere scientia, & doctrina, sicut per os Hieremiæ promiserat, suscitavit, Doctores Ecclesiæ scilicet, qui terram cordis fidelium inbre doctrinæ compleverant, & extirpatis sentibus vitiorum, eam ad proferendum virtutum getmen, & fructum hujusmodi operis fecundarent.

Deinde ex causis hinc inde, & iniquis iniquis, qui glorificati sunt in carnis.

§. 2. Cæterum quia charitate frigescente ab exercitio hujusmodi boni operis torpesceret Catholicus, errore devio abducente delirat hæreticus, cæcutit velamine adhuc per cor permanente Iudæus, & in tenebris ambulat fidei lucis nondum sibi oriente paganus, misericors Dominus qui neminem vult perire, signa interdum innovat, & mirabilia miseratus immutat, ex numero illorum, quos in Ecclesia triumphante glorificat, aliquorum fidem & meritam in militante miraculis declarando. Ut per ea Catholici, mentis torpore discusso, ad boni operis excitentur justitiam, hæretici errore dimisso, ab invio reducantur ad viam, Iudæi atque Pagani, vero lumine cognito, de tenebris & umbra mortis currant ad Christum, lucem, viam, veritatem, & vitam.

Quorum unus est Laurentius Dublinensis Archiepiscopus, qui in corpore multis

§. 3. Sanctæ igitur mem. Laurentii Dublinensis Archiepiscopo apud Ecclesiâ S. Mariæ de Augo Rothomagensi Diœces. ubi corpus ejus feliciter requiescit, charis divino numine coruscante miraculis, venerabilis frater noster Archiepiscopus, & Dilecti filii Capitulum Ro-

thomagensis, unâ cum Abbate & Conventu Ecclesiæ supradictæ, multisque Archiepiscopis, & Episcopis, Abbatibus & Religiosis viris ejus venerabilis vitæ insignia, & coruscantia miracula suis nobis litteris intimantes humiliter supplicarunt, ut ipsi Sanctorum Catalogo adscribere curarem, quatenus auctoritate Apostolica dignus honor illi exhiberetur in terris, qui sic claris signis evidentibus argumentis apparet honoratus in Cælis.

§. 4. Licet igitur quos divina honorat dignatio, humana devoto promptiori affectu debeat honorare, volentes tamen in hujusmodi negotio, secundum consuetudinem Apostolicæ Sedis cum digna maturitate procedere, præfati Archiepiscopo, & N. Decano, & N. Thesaurario Rothomagensi dedimus in mandatis, ut super dicti viri vita & miraculis inquirere diligentissimè veritatem, & eam nobis fideliter intimarent, ut ea plenè comperta, pio supplicantium desiderio securius annuere valeamus.

§. 5. Ipsi autem mandatum nostrum cum diligentia exequentes, quia de præfati viri conversatione ac vita per homines de partibus illis certificari nequibant, eoque per partes illas transitum faciens in Ecclesia prædicta correptus infirmitate decubuit, & infra octavum diem ab hac luce migravit, scripsit Venerabili Fratri nostro Archiepiscopo Dublinensi, ut veritatem super hoc inquisitionem, eis per suas literas intimaret. Qui citra mare Hibernicum Illustris Regis Anglorum negotiis occupatus, non valens inquirere id per se ipsum, Venerabilibus Fratribus nostris Parenthepiscopo, suffraganeo suo, ac Priori Sanctæ Trinitatis Dublinensi commisit in hujusmodi negotio vices suas. Ac demum eorum literas sanctitatem vitæ, & conversationis prædicti viri plenius continentes, suo & ipsorum sigillis munitas destinavit eisdem. Quas unâ cum depositionibus testium super miraculis receptorum nobis, sub sigillis propriis transmisit.

§. 6. Collegimus autem ex ipsarum serie literarum, quod prædictus vir, Regis & Reginae Hiberniæ filius extitit, & ab infantia factis literis eruditus, senilem gestit in juventute gravitatem, & mundanarum illecebras vanitatum à se ultra quam ætas illa solebat, abdicavit.

§. 7. Deinde in Archiepiscopum Dublinensem assumptus sic in virtutem de virtute profecit, ut in oratione assiduus, austerus in maceratione proprii corporis, ac in elemosynarum largitione profusus, se totaliter Domino dedicavit.

§. 8. Per depositionem verò testium prædictorum constat evidenter, sanctam vitam ejusdem esse tot sequentibus miraculis comprobata, quot non parvam textet historiam qui volet ea singula scribere seriatim. Sed ut prætereamus quod claudi gressum, cæci visum, surdi auditum, muti loquelam, leprosi mundationem, & variis afflictis languoribus, sanitatem ad invocationem ejus nominis receperunt, hæc sola quæ inter cætera emicuerunt miracula referemus.

§. 9. Idem Sanctus, imo Dominus ob ipsius merita gloriosa septem mortuos, quorum unus triduanus erat, mirifice suscitavit.

§. 10. De ipsius igitur sanctitate tantis certificati miraculis, divinumque secuti judicium, per quod ejus glorificatio nobis tam evidentibus innotuit argumentis, eundem beatum Virum Catalogo Sanctorum adseripsumus, & annuerandum decrevimus Sanctorum Collegio Confessorum, ac inter eos à Christi fidelibus venerandum.

§. 11. Statuentes ut ejus veneranda festivitas de cætero annis singulis Octavo decimo Kalendas Decembris solemniter celebretur. Monemus autem Universitatē vestram & hortamur in Domino, quatenus Deum devotis mentibus collaudantes, & studentes proficere, tantæ virtutis exemplo ejusdem gloriosissimi Confessoris apud Dominum suffragia humiliter imploretis.

§. 12. Nos autem de Omnipotentis Dei misericordia, & Beatorum Petri & Pauli auctoritate confisi, omnibus verè penitentibus & confessis, qui ad præfatam Ecclesiam in die solemnitatis ejusdem gloriosissimi Confessoris, vel infra octavas cum devotione accesserint ejus orationum suffragia petitori, viginti dies de injunctis sibi penitentis misericorditer relaxamus.

Dat. Reate, 3. Idus Decembris, Anno decimo.

miraculis clarissimis, quæ ejus vitæ canone ratio.

Hic igitur... & miraculis diligentè inquiri præcipi prædictis nominibus.

Qui alii... processum commissum, & illi hinc Pontif. non transmissi.

Qui Pontif. corior factus, quod virtutibus clarus.

Et Archiepiscopus orationi, macerationi, & elemosynis incubuit. Mortuusque multis miraculis clarus.

Mortuus septem suscitavit.

Hic ideo Pontifex ipsum Laurentium S. Confessorum Catalogo adseripsumus.

Ejusque festum die 14. mensis Novembris celebrari decernit.

Indulgentiam etiam ejus Ecclesiam visitantibus largitur.

Dat. P. A. 10. die 11. Dec.

Appro

HONORIVS TERTIVS

III. Approbatio Regule Fratrum Eremitarum de Monte Carmelo.

Hanc regulam prius mitigavit in quibusdam partibus...

Eandem Regulam mitigavit iterum Eugen. IV. infra in sua const. 3. Romani, ubi notabo. Necnon & Pius II. ac Sixt. IV. ut habetur infra in eisdem Sixt. II. Dum attendit. Et hanc mitigatam observant alii Carmelites...

HONORIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Dilectis filiis Priori, & Fratribus Eremitis de Monte Carmelo, Saluem, & Apostolicam benedictionem.

Uc vivendinormam, regulariter a bon. mem. Hieronymo Pater Patriarcha editam, quam ante generale Concilium vos dicitis humiliter suscepisse, in posterum vos & Successores vestri, quantum cum Dei adiutorio poteritis, observetis, in remissionem vobis injungimus peccatorum.

Dat. Reata 3. Kal. Februarii Pontificatus nostri an. 10.

Regula prædictæ tenor subsequitur.

Albertus Dei gratia Hierosolymitanæ Ecclesiæ vocatus Patriarcha, dilectis in CHRISTO filiis, Brocardo & cæteris Eremitis, qui sub eius obedientia juxta fontem, in Monte Carmeli morantur, salutem in Domino, & S. Spiritus benedictionem. Multifariè, multisque modis SS. Patres instituerunt, qualiter quisque in quocunque Ordine fuerit, vel quæcumque modum religionis vitæ elegerit in obsequio JESU CHRISTI vivere debeat, & eadē fide-liter de corde puro, & bona conscientia deservire. Verū quia requiritis à nobis, ut juxta propositū vestrum, tradamus vobis vitæ formulam, quam tenere in posterum debeatis.

ILLUD in primis statuimus, ut unum ex vobis habeatis Priorem: qui ex unanimi omnium assensu, vel majoris & sanioris partis, ad hoc officium eligatur: cui obedientiam promittat quilibet aliorum, & promissam studeat operis veritate servare.

Præterea juxta situm loci, quem inhabitare proposueritis, singuli vestrum singulas habeant cellulas separatas, sicut per dispositionem Prioris ipsius, & de assensu aliorum Fratrum, vel sanioris partis, eadem cellulæ cuique fuerint assignatæ.

Nec liceat alicui Fratrum, nisi de licentia Prioris qui pro tempore fuerit, deputatum sibi locum mutare, vel cum alio permutare.

Cellula Prioris sit juxta introitum loci, ut venientibus ad eundem locum primus occurrat: & de arbitrio, & dispositione ipsius, postmodum quæ agenda sunt, cuncta procedant.

Maneant singuli in cellulis suis, vel juxta eas, die ac nocte in lege Domini meditantes, & orationibus suis vigilantes, nisi aliis justis occasionibus occupentur.

Hi, qui literas noverunt, & legere Psalmos, per singulas Horas eos dicant, qui ex institutione Sanctorum Patrum, & Ecclesiæ approbata consuetudine ad Horas singulas sunt deputati. Qui verò literas non noverunt, vi-

ginti quinque vicibus dicant Pater noster, in nocturnis Vigiliis, Exceptis Dominicis, & solemnibus diebus, in quorundam Vigiliis prædictæ numerum vicibus duplicent, ut dicatur Pater noster vicibus quinquaginta. Septies autem eadem dicatur Oratio in laudibus matutinis, in aliis quoque Horis septies similiter eadem. Illam dicatur Oratio præter Officia vespertina, in quibus ipsam quindies dicere debeat.

Nullus Fratrum sibi dicat aliquid esse proprium: sed sint vobis omnia communia. Et ex his, quæ vobis Dominus dederit, distribuatur unicuique per manum Prioris, id est, per hominem ab eo ad idem officium deputatum, prout unicuique opus fuerit, inspectis ætatibus, & necessitatibus singulorum. Ita tamen, ut sicut præmissum est, in deputatis cellulis singuli maneat, & ex his, quæ sibi distributa fuerint, singulariter vivat.

Oratorium, prout commodus fieri poterit, construatur in medio cellularum, ubi mane per singulos dies audienda Missarum solemnia convenire debeatis, ubi hoc commodè fieri poterit.

Dominicis quoque diebus, vel aliis, ubi opus fuerit, de custodia Ordinis tractetis. Ubi etiam excessus, & culpæ Fratrum, si qui de aliquo deprehensi fuerint charitate media corrigantur.

Jejunium singulis diebus, exceptis Dominicis, observatis, à festo Exaltationis S. Crucis usque ad diem Dominicæ Resurrectionis: nisi infirmitas, vel debilitas corporis, aut alia justa causa jejunium solvi suadeat, quia necessitas non habet legem.

Ab usu carniū semper abstineatis, nisi pro infirmitatis, aut nimie debilitatis remedio sint sumendæ.

Quia verò militiæ est vita hominis; & omnes, qui pie volunt vivere in Christo, persecutionem patiuntur; Adversarius quoque vester diabolus tanquam leo rugiens circuit, querens quem devoret, omni sollicitudine studeatis indui armatura Dei, ut possitis stare adversus insidias inimici.

Accingendi sunt lumbi vestri cingulo castitatis. Munitiendum est pectus cogitationibus sanctis. Scriptum est enim: Cogitatio sancta salvabit te.

Inveniendum est Lorica justitiæ: ut Dominum Deum vestrum ex toto corde, & ex tota anima, & ex tota virtute diligatis, & proximum vestrum tanquam vosmetipsos.

Sumendum est in omnibus scutum fidei, in quo possitis omnia tela nequissimi ignea extinguere. Sine fide enim impossibile est placere Deo. Et hæc est victoria, quæ vincit mundum, fides vestra.

Galea quoque salutis imponenda est capiti, ut de solo Salvatore speretis salutem qui salvum facit populum suum à peccatis eorum.

Gladius autem spiritus, quod est verbum Dei, abundanter habet in ore, & in cordibus vestris. Et quæcumque vobis agenda sunt, in verbo Domini fiant.

Faciendum est vobis aliquid operis, ut semper vos diabolus inveniat occupatos, ne ex otiositate vestra aliquem intrandi aditū ad animas vestras valeat invenire. Habetis ad hoc B. Pauli Apostoli magisterium pariter & exemplū, in cujus ore CHRISTUS loquebatur. Qui positus est, & datus à Deo prædicator, & doctor gentium in fide & veritate: quem si secuti fueritis, non poteritis aberrare. In labore (inquit) & fatione fuimus inter vos nocte ac die operantes, ne quem vestrum gravaremus. Non quasi nos non habeamus potestatem: sed ut nosmetipsos formam daremus vobis ad imitandū nos. Nam cum essemus apud vos hæc denuntiabamus vobis: quoniam si quis non vult operari, nō manducet. Audivimus enim inter vos quosdā ambulantes inquiete, nihil operantes. His autem, qui ejusmodi sunt, denuntiamus, & obsecramus in Dño JESU CHRISTO, ut cum silentio operantes, suum panem manducent. Hæc via sancta, & bona: ambulate in ea.

III. A.D. 11. Proprietas, Innoc. addit. cap. 9. Oratorio Missa. Capitulo Correctione. Jejunio. Mirra. Inno. Eug. & alii cit. in rub. Etsi carniū. Mitigavit Inno. Eug. & alii cit. in rub. Cingulo castitatis. Munitione cogitat. Sabot. Borum. Lorica justitiæ. Scutum fidei. Galea spiritus. Gladio spiritus. Assiduitate operationis.

Proprietas, Innoc. addit. cap. 9. Oratorio Missa. Capitulo Correctione. Jejunio. Mirra. Inno. Eug. & alii cit. in rub. Etsi carniū. Mitigavit Inno. Eug. & alii cit. in rub. Cingulo castitatis. Munitione cogitat. Sabot. Borum. Lorica justitiæ. Scutum fidei. Galea spiritus. Gladio spiritus. Assiduitate operationis.

CAP. XIV

*Silentio Mi-
sigoris idem
Janu. c. 16.*

Commissis vobis Apostolus silentium, cum se
precipit observandum. Et hoc modo dicitur: *Et tunc
cur: Quod quicquid dicitur, silentium est. In silentio
& spe erit fortitudo vestra. Ideoque silentium, ut ab hora
Vespertina usque ad horam Tertiam sequentis diei
lenium tentationis fore necessitas, vel causa rationa-
bilis, aut licentia Prioris silentium interrumpat. Alio vero
tempore, licet silentij habere observatio tanta, di-
ligentius tamen a multiloquio caveatur. Quoniam scrip-
tum est, non minus experientia docet: In multiloquio
non decet peccatum: & qui inconsideratus est ad lo-
quendum, sentiet mala. Item, Qui multis utitur verbis,
ledit animam suam. Et Dominus in Evangelio: De omni
verbo otioso, quod locuti fuerint homines, reddent ra-
tionem in die iudicii. Faciat ergo unusquisque stateram
verbis suis, & fratros rectos oris suo, ne forte labatur, &
cadat in lingua sua, & insanabilis sit casus ejus ad mor-
tem. Custodiens cum Propheta vias suas, non delinquit
in lingua sua. Et silentium in quo cultus justitie est, di-
ligenter, & caute studet observare.*

CAP. XV

*Humilitate
Prioris.*

Tu autem Brocardus, quicumque post te institutus fue-
rit Prior, illud semper habeatis in mento, & servetis in
opere, quod Dominus ait in Evangelio: Quicumque vo-
luerit inter vos major esse frater, erit vester minister: &
quicumque voluerit inter vos primus esse, erit vester ser-
vus.

CAP. XVI

*Veneratione
Prioris.*

Vos quoque ceteri Fratres, Priorem vestrum honorate
humiliter: Christum potius cogitantes, quam ipsum, qui
posuit illum super capita vestra. Et Ecclesiarum Præpo-
situs etiam ait: Qui vos audit, me audit, & qui vos spernit,
me spernit, ut non veniatis in iudicium de contemptu,
sed de obedientia mereamini vitæ æternæ mercedem.

*Vita d. Re-
gula.*

Hæc breviter scripsimus, vobis conversationis vestræ
formam statuere, secundum quam vivere debeatis. Si quis
autem supererogaverit, ipse Dominus cum redierit, reddet ei.
Utatur tamen discretionem, quæ virtutum est moderatrix.
Ex Achon, Id. Jan. Anno Domini MCCCXXI.

*Dies d. Re-
gula.*

GREGORIUS IX. PONT. CLXXX.
ANNO DOMINI MCCCXXI.

Gregorius IX. de Civitate Anagninæ, in Provincia
Campaniæ, Ugolinus antea dicitur, Tristerii de Co-
mitib. Signinæ filius, Episcopus Ostiensis, & Veliternus. In-
nocentii III. Nepos. Creatus Romæ 13. Kal. coronatus ad
S. Petrum 5. Kal. April. 1227. Creavit Card. 13. Vixit an-
nos 14. menses 5. dies 10. Obiit Romæ 11. Kal. Septem-
bris anno 1241. Corpus ejus in Basilica S. Petri sepul-
tum est. Vacavit Sedes mensem unum.

Quod quicumque Postulatus ad Episcopum Cadiensis
Cathedralem...

GREGORIUS EPISCOPUS,
Servus Servorum Dei: Dilecto filio Priori Cassaldulensi,
Salutem, & Apostolicam benedictionem.

Fervor & integritas Religionis, quæ in domo tua, &
præsertim in Eremo, per beneplacitum Conditoris,
vigere cognoscitur, inducit nos propensus, & hortatur,
ut petitiones tuas, quantum cum Deo possumus, promp-
to velimus animo exaudire.

§. 1. Hac itaque ratione inducti, Tibi & Fratribus tuis
auctoritate Apostolica indulgemus, eos qui de alijs Con-
gregationibus venientes in Eremo vestro, dummodo ele-
gerint, & promiserint sub Ordine & habitu vestro, in
Eremo perpetuo deservire, libere sine cuiusque contra-
dictione, retinere possitis, ita tamen quod non permit-
tantur in factis ordinibus, nisi de ipsorum ordinatione
certi fueritis, ministrare. Nulli ergo omnino hominum,
&c. Si quis autem hoc attentare, &c.

Dat. Anagninæ 1x. Kalendas Julii, Pontificatus nostri
anno primo.

Canonizatio S. FRANCISCI de Assisio, ejusque re-
latio in numerum Sanctorum Confessorum,
cum suæ Festivitatæ institutione pro die quarta
Octobris.

Isse Franciscus Stigmata JESU CHRISTI in corpore
suo portavit, ut declarat hic idem Pontif. in fr. in
const. 12. Confessor, & Alex. IV. in const. 4. Benigna.
Tres Ordines instituit, ut notavi supra in const. 5.
Honor. III. Solet, fol. Et ipsius Festivitatem de præ-
cepto observandam esse censuit Sixt. IV. in const. 3.
Præclara.

GREGORIUS EPISCOPUS,
Servus Servorum Dei, &c.

Mira circa nos divinæ pietatis dignatio, & inextima-
bilis dilectio charitatis, quia filius pro servo tradidit
redimendo, dona suæ miserationis non deserens, & vineæ
dextera ejus plerumque continua protectione conservans,
in illam qui salubriter ipsam excolant, evellentes sarcu-
lo ac vomere, quo Samgar sexcetos Philisthæos percus-
sit, spinas & tribulos ex eadem, operarios etiam in unde-
cima hora transmittit, ut superfluitate palmitum reseca-
ta, & vigulaminibus spuriis radices altas non dantibus,
ne non sentibus extirpatis, fructum suam afferat, &
jucundum, qui prælo patientiæ defæcatus, in æternitatis
cellarium transferatur. Impietate profecto velut igne
suscensa, & frigescente charitate multorum, in ejusdem
maceriæ diruendam, irruentibus Philisthæis potione
terrenæ cadentibus voluptatis.

§. 1. Ecce in hora undecima Dominus qui cum diluvii
aqua terram deleteret, justum per lignum contemptibilem
gubernavit, super sortem justorum virgam peccantium
non relinquens, excitavit servum suum Beatum FRAN-
CISCUM, virum utique secundum cor suum, apud cogi-
tationes divitum lampadem quidem contemptam, sed
paratam ad tempus statutum, illam in vineam suam mit-
tens, ut ex ipsa spinas & veptes evelleret, prostratis illam
impugnantibus Philisthæis, illuminando patriam, & re-
conciliari Deo, exhortatione sedula commonendo.

§. 2. Qui audita interiori voce invitantis amici, impi-
ger surgens, mundi vincula blâdientis, quasi alter Sâson,
gratia divina prævexus dirupit, & spiritu fervoris conce-
pro, asinque arrepta mādibula, prædicatione siquidem sim-
plici, nullis verborum persuasibilem humanæ sapientiæ
colo

Edita 1227.

*Ermiti
commen-
tur.*

*Privilegi-
de quo in
reg.
Sicut an-
placitum
us in d. r.
notavi.*

*Dat. P. A.
23. Junii.*

II.

Edita 1228.

Præmissi

*Franciscus
de Assisio
sic vocat
Deus in m-
do ad con-
versionem
multorum.*

*Qui sum-
eius prædi-
cations mul-
ad vitam
luis redit*